

RAADSINFORMATIEBRIEF Oudewater

20R.00669

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 23 juni 2020
Portefeuillehouder(s) : Wethouder B.C. Lont
Portefeuille(s) : Financiën
Contactpersoon : R. van Doggenaar
Tel.nr. : 8434
E-mailadres : doggenaar.r@woerden.nl

Onderwerp:

Financiële gevolgen coronacrisis

Kennisnemen van:

Een voorlopige analyse van de financiële gevolgen van de coronacrisis voor de gemeente Oudewater

---

Inleiding:

Langzaamaan worden de strenge coronamaatregelen versoepeld. Scholen en kinderdagverblijven openen gefaseerd hun deuren. Horeca, bioscopen en culturele instellingen kunnen vanaf 1 juni weer een beperkt aantal gasten verwelkomen en verpleeghuizen mogen, indien aan alle voorschriften wordt voldaan, enkele bezoekers toelaten. Er zijn echter ook delen van de samenleving waar nog geen sprake is van een versoepeling van de maatregelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de evenementenbranche. Daarnaast blijven de basisregels, waaronder de 1,5 meter afstand, onverminderd van kracht. Kortom; de coronacrisis heeft onze samenleving nog steeds in zijn greep, maar er gloort weer een klein beetje licht aan de horizon.

Het is lastig om nu al het volledige effect van de coronacrisis te overzien. Wel is duidelijk dat de Oudewaterse samenleving stevige effecten van de crisis zal ondervinden. In de eerste plaats staan wij stil bij het leed van de direct getroffen. Het virus heeft hard toegeslagen in hun leven. Wij wensen nabestaanden van overledenen en herstellende coronapatiënten heel veel sterkte toe. Indirect heeft het virus flinke gevolgen voor het Oudewaterse sociaal-culturele leven en de lokale economie. Kwetsbare groepen zijn daarbij extra vatbaar voor de negatieve effecten, hetgeen ons zorgen baart. Als college hebben wij intensief contact met de samenleving. Op deze manier horen wij wat er speelt en kunnen we,

---

waar nodig, gezamenlijk op zoek naar oplossingen voor problemen. Wij zullen daarbij niet aarzelen om te handelen als dit is vereist. In de komende maanden zal steeds duidelijker worden waar de Oudewaterse samenleving het hardst is geraakt en onze hulp het meest nodig is.

De maatregelen hebben los van de samenleving uiteraard ook effect op de gemeentelijke organisatie. In de raadsinformatiebrief van 1 april (20R.00358) hebben wij u een overzicht gegeven van de impact van de huidige crisis op de bedrijfsvoering van de gemeente Woerden en daarmee op de dienstverlening aan de gemeente Oudewater. Deze beschrijving was verhalend van aard en gaf een inkijk in de stand van zaken op dat moment. In de periode die daarop volgde informeerden wij u via verschillende brieven over de impact van de crisis op grote projecten en belangrijke processen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de raadsinformatiebrieven over de impact van de crisis op de dienstverlening van Ferm Werk (20R.00369) en de regionale energiestrategie (20R.00437). Mochten dergelijke projecten en processen in de komende periode hinder ondervinden van de crisis, dan zullen wij u hierover informeren. In het geval de informatie snel moet worden gedeeld, zal dat via separate raadsinformatiebrieven gaan. Zaken die kunnen wachten komen in deze periodiek terugkerende integrale rapportage aan de orde.

Naast de bovenstaande informatie hebben wij mondeling toegezegd om u te informeren over de financiële gevolgen van de crisis voor onze organisatie. Via deze brief doen wij onze toezegging gestand en delen wij onze voorlopige financiële analyse met u. Deze analyse bouwt voort op de eerder verstuurd brief *Effecten van de Corona-crisis op de gemeentefinanciën* (20R.00404). In deze raadsinformatiebrief en bijbehorende bijlage gaan we dieper in op de financiële effecten van de crisis. Waar mogelijk hebben we de tot nu toe gemaakte meer-/minderkosten gekwantificeerd en financiële risico's, op basis van de huidige inzichten, benoemd.

De voorliggende brief geeft een kwalitatieve toelichting op enkele belangrijke financiële risico's. Deze toelichting is niet uitputtend van aard, maar voornamelijk bedoeld om u meer duiding en gevoel te geven bij de financiële gevolgen van de coronacrisis. Net zoals we eerder een inkijk gaven in de stand van zaken van de dienstverlening, geven we nu een inkijk in de financiële situatie. De bijlage *Overzicht risico's en inschatting effecten als gevolg van COVID-19 (corona)* bevat een totaaloverzicht van de financiële kosten en risico's die op dit moment in beeld zijn. In de komende periode blijven wij de situatie monitoren. Op basis van onze bevindingen zullen wij dit overzicht actualiseren en periodiek met u delen.

Kernboodschap:

1. Compensatiemaatregelen Rijksoverheid

Het Rijk heeft op 28 mei bekendgemaakt provincies, gemeenten en waterschappen te compenseren voor reële kosten en gederfde inkomsten als gevolg van de coronacrisis. Hiervoor is een totaalbedrag van € 566 miljoen, waaronder € 144 miljoen voor Jeugd en Wmo, gereserveerd. Eerder waren al compensatieregelingen voor onder andere sport (€ 90 miljoen) en Wmo (€ 18 miljoen) bekendgemaakt. Uiteraard zijn wij blij met deze toezeggingen van het Rijk. Op dit moment is slechts op hoofdlijnen duidelijk welke kostenposten in aanmerking komen voor compensatie en hoeveel de compensatie per kostenpost bedraagt. Bij de beschrijving van onderstaande risico's en in de bijlage bij deze raadsinformatiebrief is daarom nog geen rekening gehouden met deze compensatieregeling van het Rijk. Zodra er meer duidelijkheid is over deze regeling, zullen we de financiële gevolgen hiervan verwerken in onze kosten- en risico-inventarisaties.

2. Dienstverleningsovereenkomst en financiële effecten coronacrisis

De gemeente Oudewater neemt sinds 2015 diensten af bij de ambtelijke organisatie van de gemeente Woerden. Hiervoor betaalt Oudewater een jaarlijks vastgesteld bedrag. Bij het opstellen van de dienstverleningsovereenkomst en bijbehorende uitvoeringsovereenkomsten is uiteraard niet specifiek rekening gehouden met een crisis zoals de huidige coronacrisis. Wel bevat de dienstverleningsovereenkomst een hardheidsclausule voor zeer bijzondere omstandigheden.

In de raadsinformatiebrief van 1 april (20R.00358) heeft u kunnen lezen, dat de coronacrisis een forse impact op de Woerdense ambtelijke organisatie heeft gehad. De crisis zorgde in de ambtelijke organisatie

voor een verlies en herverdeling van capaciteit. Medewerkers waren verminderd inzetbaar, omdat zij hun werk moesten combineren met zorgtaken voor de kinderen. Daarnaast hebben diverse medewerkers zitting genomen in de crisisorganisatie, waardoor zij hun reguliere werk niet of slechts ten dele konden uitvoeren. Ten slotte zijn er vanuit de crisisorganisatie kosten gemaakt (o.a. voor communicatiedoelinden), moest het thuiswerken worden gefaciliteerd (videobellen) en hebben verschillende (ICT-)projecten voor het verbeteren van de bedrijfsvoering vertraging opgelopen.

De financiële effecten van bovenstaande ontwikkelingen worden de komende maanden in beeld gebracht. Vooral nog is in de bijlage bij deze brief, op basis van reeds inzichtelijke kostenposten en risico-inschattingen, voor bovenstaande kosten een bandbreedte opgenomen. De colleges van Woerden en Oudewater zullen in de komende periode met elkaar in overleg treden over de wijze waarop er met deze kosten zal worden omgegaan.

3. Impact per domein

Bedrijfsvoering en informatievoorziening

Hierboven hebben we al kort stilgestaan bij een aantal coronacrisis gerelateerde kosten op het gebied van bedrijfsvoering. Los van bovengenoemde kosten op het gebied van de crisisorganisatie, personeel en ICT zien we ook dat de inkomstenstroom van de gemeente wordt geraakt.

Verlaagde inkomsten

De inkomsten uit toeristenbelasting zullen in 2020 logischerwijs lager liggen dan in voorgaande jaren. Daarnaast wordt er minder precariobelasting geheven. Voor de terrassen en standplaatsen wordt het aantal weken dat er geen gebruik van kon worden gemaakt in mindering gebracht op de aanslagen. Ook wordt er over de maanden juni, juli en augustus geen precariobelasting voor de terrassen in rekening gebracht. Ten slotte heeft de BNG Bank aangegeven haar dividenduitkering op te schorten tot 1 oktober 2020. Vooral nog heeft de BNG Bank de intentie om na 1 oktober dividend uit te keren, maar hierover kan nog geen zekerheid worden gegeven.

Oninbare heffingen en vorderingen

Wij hebben voor een gemeentelijke heffing, de BIZ-bijdrage, uitstel van betaling aangeboden. Ook hebben we aangekondigd dat inwoners en ondernemers contact konden opnemen met de gemeente als zij verder uitstel van betaling, of een betalingsregeling wilden. Het bieden van uitstel van betalingen verhoogt het risico op de oninbaarheid van vorderingen. In economisch onrustige tijden is dit zelfs sterker van toepassing dan normaal. Daarnaast is er kans op een stijging van het aantal verzoeken om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen.

Dienstverlening

Het domein dienstverlening bestaat uit de teams Vergunningen, Toezicht en Handhaving en Klant Contact Centrum. Binnen deze teams heeft de coronacrisis op een aantal gebieden een financiële impact.

Fluctuatie in aantal aanvragen voor huwelijken en reisdocumenten

In de eerste weken van de lockdown liep het aantal aanvragen voor huwelijken en reisdocumenten sterk terug. Inmiddels bevindt het aantal aanvragen zich echter weer op het normale niveau. In de komende weken en maanden wordt een inhaalslag verwacht voor de uitgestelde aanvragen. Mogelijk leidt deze inhaalslag tot een piekbelasting in het werk. Tijdelijke inhuur van extra personeel om de piekbelasting op te vangen kan niet worden uitgesloten. Het is op dit moment lastig in te schatten hoe groot dit risico is.

Inzet buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's), verkeersregelaars en beveiliging

De buitengewone opsporingsambtenaren zijn in de afgelopen periode volop actief geweest. Door ondersteuning vanuit de rest van de organisatie (blauwe brigade) was de capaciteitsvraag niet hoger dan normaal. Wel is er sprake geweest van inzet buiten de reguliere werktijden. Hiervoor zijn extra toeslagen betaald. Daarnaast zijn op enkele plekken verkeersregelaars ingezet en is gebruik gemaakt van veiligheidsdiensten. Al deze extra kosten zijn uiteraard aan de coronacrisis toe te rekenen.

Evenementen

In de afgelopen periode hebben geen evenementen plaatsgevonden. Ook de komende maanden kunnen er

geen evenementen worden georganiseerd. Normaal gesproken zijn de lente en zomer piekperioden voor wat betreft het aantal evenementen. We ontvangen geen leges, maar hoeven op dit moment ook geen inzet te plegen op evenementen. Wel wordt rekening gehouden met eventuele meerkosten voor de gemeente voor evenementen in de toekomst. Naar verwachting zullen evenementen straks enkel onder strenge maatregelen zijn toegestaan. De gemeente zal waarschijnlijk verantwoordelijk worden gemaakt voor het toetsen van de naleving van deze maatregelen. Kortom; extra werk voor onze organisatie. Wanneer dit gaat plaatsvinden en welke vorm dit krijgt, is afhankelijk van de keuzes die het Rijk hiervoor maakt.

Ruimte

Het domein ruimte bestaat uit de teams Ruimtelijk Beleid en Projecten, Ruimtelijke Plannen en Vastgoed. Deze teams houden zich bezig met onder andere bezig met ruimtelijke ontwikkeling.

Ruimtelijke plannen en projecten

Opvallend genoeg zien we op het gebied van ruimtelijke plannen en projecten nauwelijks tot geen vertraging in de werkzaamheden. Sterker nog, enkele projectontwikkelaars lijken hun activiteiten eerder te willen versnellen, dan dat er wordt nagedacht over het vertragen of stopzetten van werkzaamheden. Wellicht dat het huidige prijspeil en de onzekere toekomst meespeelt bij dergelijke overwegingen. Het resultaat is echter dat het kostenverhaal van de gemeente op dit moment niet in het geding is. Ook op het gebied van betalingen zijn er nauwelijks problemen. Daarnaast is er geen sprake vertraging in de afhandeling van lopende en nieuwe vergunningsaanvragen.

Vastgoed: beheer en gebruik gemeentelijke accommodaties

De huurinkomsten uit de gemeentelijke gebouwen zal lager uitvallen dan regulier. Voor wat betreft het incidentele gebruik door externe partijen zijn er logischerwijs annuleringen binnengekomen. Voor wat betreft het structurele gebruik wordt op dit moment regulier gefactureerd. Wanneer organisaties in de financiële problemen komen, dan gaan wij het gesprek met deze organisaties aan om tot oplossingen te komen. Vooralsnog lijkt er, specifieke uitzonderingen daargelaten, geen sprake te zijn van een afname in opbrengsten.

Openbare Ruimte

Binnen het domein openbare ruimte zijn de teams Realisatie en Beheer, Wijkonderhoud en Afval en Reiniging actief. Deze teams houden zich onder andere bezig met activiteiten op de milieustraat, de weekmarkt en projecten gericht op de openbare ruimte (o.a. grond,- weg- en waterbouw). In de afgelopen periode zijn er onder andere meerkosten gemaakt voor het plaatsen van borden met de oproep om 1,5 meter afstand te houden. Hieronder volgen nog enkele meerkosten vanuit deze teams.

Misgelopen baten uit bruggelden en weekmarkt

Door de coronacrisis loopt de gemeente bruggelden mis. Er wordt minder gevaren en er is een periode een winterrooster van toepassing geweest. Naast de bruggelden zijn in de afgelopen periode minder marktgelden geïnd. De marktgelden worden nu op basis van gebruik in rekening gebracht. Als gevolg van de lockdown hebben de markten slechts in beperkte mate en omvang plaatsgevonden.

Werkzaamheden Ferm Werk

Zoals eerder vermeld heeft Ferm Werk haar diensten aan derden bij het ingaan van de lockdown stopgezet. Werkzaamheden zoals onkruidbestrijding en het schoonmaken van het stadserf moesten echter wel doorgaan. Deze werkzaamheden zijn uitbesteed en als gevolg hiervan zijn er extra kosten gemaakt. Wij zijn met Ferm Werk in gesprek over de omgang met deze kosten.

Inzet in crisisorganisatie

Enkele projectmedewerkers van het team Realisatie en Beheer zijn ingezet in de crisisorganisatie. Het betreft projectmedewerkers die in de reguliere situatie het merendeel van hun uren doorbelasten naar externe partijen. De doorbelasting van uren was nu niet mogelijk, waardoor de kosten voor deze medewerkers volledig voor onze rekening zijn.

Sociaal Domein

Het sociaal domein is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van taken uit de Wet

Maatschappelijke Ondersteuning, Jeugdwet en de Participatiewet.

Kans op extra aanvragen

De uitbraak van het coronavirus en de afgekondigde maatregelen hebben impact gehad op de uitvoering van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp. Diverse zorgtaken konden niet op een normale manier worden uitgevoerd. Landelijk wordt rekening gehouden met een stijging van het aantal aanvragen in de komende periode. Het is op dit moment onduidelijk wat de impact van Corona zal zijn op de Oudewaterse zorg(aanbieders) en onze inwoners. Er bestaat echter een kans op extra aanvragen.

Sport, cultuur, recreatie en maatschappelijke organisaties

Enkele instellingen en organisaties hebben het door de coronamaatregelen financieel lastig. Wij zijn in overleg met de organisaties die het aangaat en zoeken naar mogelijke oplossingen. De kans is reëel dat er een beroep op ons wordt gedaan voor financiële ondersteuning. Daarnaast staat de gemeente samen met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) garant voor enkele leningen van sportinstellingen. Mochten sportinstellingen in financiële problemen komen, dan zou er aanspraak kunnen worden gemaakt op deze garantstelling.

Financiën

Zie bijlage *Overzicht risico's en inschatting effecten als gevolg van COVID-19 (corona)*.

Vervolg:

Wij zullen u periodiek, minimaal tweemaandelijks, informeren over de financiële gevolgen van de coronacrisis voor de gemeente Oudewater.

Bijlagen:

- Overzicht risico's en inschatting effecten als gevolg van COVID-19 (corona) (20.011555)

---

functie1
handtekening1

functie2
handtekening2

naam1

naam2

Overzicht risico's en inschatting effecten als gevolg van covid-19 (corona)

DVO

- Toename kosten bedrijfsvoering, dienstverlening en crisisbeheersing 50-80K
50-80K
(negatief)

Financiën

- Risico op (gedeeltelijke) afstel uitbetaling dividend (BNG) in 2020: 20-35K
  - Toename aanvragen kwijtschelding: kans groot
  - Risico van stijging rente voor aangaan leningen: kans laag
  - Risico oninbaarheid vorderingen: kans groot
  - Risico op oninbaarheid OZB (faillissementen etc.): 15-30K
  - Risico op oninbaarheid toeristenbelasting 0-5K
  - Risico op oninbaarheid leges 10-20K
  - Daling inkomsten toeristenbelasting 5-10K
  - Daling precario terrassen 5-10K
  - Extra communicatiekosten 10K
  - Mogelijk hogere bijdrage VRU pm
-
- 65-120K**
(negatief)

Ruimte

Ruimtelijk beleid en projecten:

- Participatiekosten Duurzaamheid - Energie 10-15K

Vastgoed:

- Oninbaarheid huuropbrengsten sportaccommodaties 0-10K

Afval en reiniging:

- Meer huishoudelijk afval pm
- Diverse afvalstromen milieustraat

Wijkonderhoud:

- Schoonmaakkosten stadserf (overgenomen van FermWerk) pm
  - Extra benodigdheden o.a. verkeersborden, hesjes etc. 1-2K
  - Inhuur extra communicatie-uren 1-2K
  - Minder opbrengst weekmarkt 2K
  - Onkruidbestrijding (overgenomen van FermWerk) 8K
  - Minder inzet op brugbediening (voordeel) 4K
  - Lagere baten bruggelden door winterrooster 7K
-
- 29-46K**
(negatief)

Sociaal domein

- Zorg: doorbetalen/voorschotten=> risico op dubbele kosten kans laag
  - Risico op betaling voorschot waar geen prestatie tegenover staat
- 18+(HH, begeleiding, voorzieningen): pm
  - tijdelijk minder aanvragen, later inhaalslag verwacht.
  - Inhuur van capaciteit nu verminderd
- Jeugd, excl. SAVE: afname van kosten (uitgestelde vraag) pm
  - Tijdelijk minder aanvragen, komende periode mogelijk stijging
- Jeugd, Save: afname van kosten (uitgestelde vraag) pm
  - Tijdelijk minder aanvragen, komende periode mogelijk stijging
- Wmo begeleiding: afname van kosten (uitgestelde vraag) pm

- Tijdelijk minder aanvragen, komende periode mogelijk stijging
- Schuldhulp: op termijn 2021 stijging aanvragen verwacht pm
- Huishoudelijke hulp: pm
  - Wordt zorg nog conform afspraken geleverd? Vaak alternatief hulpaanbod.
- Vervoer: risico op faillissementen in vervoersbranche kans middel
- Noodkinderopvang: laag € effect
  - Compensatie rijk
- Mogelijk compensatieregeling (sport, cultuur en maatschappelijke organisatie): beleid wordt voorbereid pm
- Stadsteam Oudewater: risico op het niet halen van de taakstellen als gevolg van crisistaken (o.a. drukte bij de verwijzers/huisartsen) pm
- Ferm Werk: toeloop op regelingen en daarnaast participatie onder druk: 50K-75K
50-75K
(negatief)

Sport:

- Stichting waarborgfonds sport: mogelijke extra garanties pm
pm

Cultuur:

- Mogelijk extra ondersteuning d.m.v. subsidies pm
pm